

Tehtäväpaketti Suomen Joutsenen virtuaalinäyttelyyn

Vastaukset opettajalle

Johdanto

Tässä paketissa on tehtäviä ala- ja yläkouluille, 4. – 9. -luokkien oppilaille digimuseo.fi -sivuston Suomen Joutsenen virtuaalinäyttelyyn liittyen.

Kysymystehtäviin löytyy vastaukset virtuaalinäyttelyyn itsenäisesti tutustuen, opastekstejä lukemalla, ääniopasteita kuuntelemalla sekä kuvia ja videoita katselemalla. Kysymystehtävistä on kaksi tehtävänantoa, missä haastavammassa versiossa ovat avoimet kysymykset ja helpommassa versiossa samoille kysymyksille on annettu vastausvaihtoehdot. Kysymykset ovat satunnaisessa järjestyksessä ja niistä on mahdollista valita juuri sellainen määrä, mikä omalle luokalle tuntuu sopivalta. Oikeat vastaukset ja niiden sijaintipaikat virtuaalinäyttelyssä on erillisenä liitteenä. Vastaukset pohdinta- ja luoviin tehtäviin ovat oppilaan omia ratkaisuja ja oman opettajan arvioitavissa. Kysymykset ja tehtävät on luokiteltu eri oppiaineittain, valokuvatehtävät pois lukien.

Alkuperäisen tehtäväpaketin Forum Marinumille on laatinut vuonna 2021 Hovirinnan koulun 6A ja 6B -luokkien oppilaat sekä luokanopettaja.

Kysymystehtäviä:

(ympäristöoppi, historia)

Kysymykset ovat vasemmalla ja vastaukset kysymyksiin oikealla. Jos kysymyksestä on tehty myös helpompi versio, näkyy vastauspalkissa myös oikean vastausvaihtoehdon kirjain.

Vastausten perässä on se kohta virtuaalinäyttelyssä, josta vastaus löytyy virtuaalinäyttelyn sivuvalikkoa käyttämällä.

1. Kuinka monta valtameripurjehdusta Suomen Joutsenella tehtiin vuosina 1931 – 1939?	A) 8 (yksi matka kesti noin yhden lukuvuoden verran) > Ääniopaste: Tervetuloa
2. Minä vuosina Suomen Joutsen oli saksalainen rahti- ja koululaiva Oldenburg?	Vuosina 1922-1930 (ranskalaisen ja suomalaisen kauden välissä) > Tietokenttä: Tervetuloa
3. Kuinka monessa ulkomaisessa satamassa alus kävi 1930-luvulla?	C) 55 ulkomaisessa satamassa > Tietokenttä: Suomen edustajana maailmalla

4. Kuka oli koululaiva Suomen Joutsenen ensimmäinen päällikkö?	B) Arvo Lieto (hän oli siis suomalaisista päälliköistä ensimmäinen) > Tietokenttä: Suomen Joutsenen päälliköt
5. Milloin Suomen Joutsenesta tuli museolaiva?	B) Vuonna 1991 > Tietokenttä: Forum Marinumin johtajan huone & Tietokenttä: Tervetuloa
6. Mikä on käymäkela ?	A) Raskaita töitä, kuten raakojen (eli mastojen poikkipuiden) tai purjeiden nostamista helpottava laite, laivan ulkokannella sijaitseva ihmisvoimin pyöritettävä kela > Tietokenttä: Kapseli eli käymäkela
7. Mikä on/oli päiväntasaajan kaste ?	A) Perinteinen rituaali merellä, jonka ensimmäistä kertaa purjehduksella mukana olevat joutuvat läpikäymään, kun laiva ylittää päiväntasaajan alueen. Kastettavat joutuvat esim. leikkimieliseen kuulusteluun, parturointiin ja maistelemaan tulijuomia > Tietokenttä: Päiväntasaajan kaste
8. Mikä tarkoitus laivakello lla on ollut, mitä tapahtui kelloa soittaessa?	C) Laivoilla työt ja työntekijät oli jaettu kahdelle vuorolle. Neljän tunnin välein vuoroa vaihdettiin. Yhdellä vuorolla alkoi lepoaika ja toisella työaika. Laivakelloa kilistettiin vuoron vaihtumisen merkiksi > Tietokenttä: Laivakello
9. Miten liharuokaa säilöttiin ilman kylmälaitteita?	A) Suolaamalla tai ottamalla eläviä eläimiä mukaan > Tietokenttä: Possu
10. Miksi laivassa on ollut opettajanhuone ja missä se sijaitsi?	Laiva ehti olla myös merimiesammattikoulu, vuosina 1960-1990. Tuolloin laivalla tarvittiin koulumaisia tiloja, kuten opettajanhuonetta. Se sijaitsi laivan perässä, kapteenin salongin alapuolella > Tietokenttä: Opettajanhuone
11. Suomen Joutsenen ankkuri painaa 2 800 kg. Miten ankkuri nostettiin ylös?	C) Käyttämällä ihmis- tai höyryvoimalla toimivaa vinssiä, jota kutsuttiin ankkuripeliksi > Tietokenttä: Ankkuri
12. Mikä tehtävä oli elämänlangaksi kutsutulla köydellä? <i>VINKKI: tutki pääkanta.</i>	Laivan ulkokannen kansirakenteiden väliin pingotettiin turvaköydet, eli "elämänlanka", jotta miehistö pystyi liikkumaan kannella myös myrskyssä, kun laiva kallisteli ja aallot pyyhkivät kanta > Tietokenttä: Merellä myrskyää
13. Suomen Joutsen oli alkujaan ranskalainen rahtilaiva nimeltä Laënnec . Mistä tai keneltä tuo nimi oli peräisin? <i>VINKKI: tutki näyttelytilaa</i>	B) Nimi tuli ranskalaiselta lääkäriä, René Laënneciltä (1781-1826), joka tuli kuuluisaksi keksittyään stetoskoopin > Tietokenttä: Messinkiset vahvikerengat ja puinen Laënnec -kyltti
14. Mikä oli laivalta löytyvän pienen lastaussimulaattorin tarkoitus?	Sitä käytettiin, kun Suomen Joutsen oli merimiesammattikoulu. Laitteella voitiin harjoitella lastaamista ja havainnollistaa lastauspuomien ja vinssien toimintaa > Tietokenttä: Pieni lastaussimulaattori
15. Mistä Suomen Joutsenen alkuperäinen soittokunta sai soittimensa ja mikä tarkoitus soittokunnalla yleisesti oli?	B) Soittimet oli aluksi lahjoituksina saatuja. Soittokunnan tehtävänä oli esiintyä virallisissa laivastovierailuissa > Tietokenttä: Suomen Joutsenen soittokunta
16. Suomen Joutsenen koululaiva-aikana järjestettiin laivan kannella urheilukilpailuja	C) Lajeina olivat nyrkkeily, paini, voimistelu sekä korkeus- ja pituushyppy (myös merestä kalastetuilla

vapaa-ajalla. Mitä lajeja kilpailuissa tiedetään olleen?	kilpikonnilla järjestettiin nopeuskilpailuja > Tietokenttä: Vapaa-aika laivalla
17. Kuinka monta oppilasta Suomen Joutsenella voitiin majoittaa merimiesammattikoulun aikana? <i>VINKKI: tutki hyttejä.</i>	Oppilaita laivalle voitiin majoittaa 80 henkilöä > Tietokenttä: Ammattikouluikäinen hytti
18. Mitä pleissaus tarkoittaa? <i>VINKKI: tutki välirikantta</i>	Pleissauksessa vaijerin tai köyden säikeet punotaan niin, että päähän muodostuu lenkki > Video: Pleissaus
19. Mikä tarkoitus separaattoreilla aluksella on? <i>VINKKI: tutki konehuonetta.</i>	Separaattoreita käytettiin polttoaineen ja voiteluaineiden puhdistamiseen. Ne poistavat öljyistä epäpuhtauksia ja vettä > Tietokenttä: Alfa Laval separaattorit
20. Mikä käyttötarkoitus höyrykattilalla on Suomen Joutsenella ollut vuosien varrella?	(Höyrykattiloita on ollut laivalla useita) Konehuoneen vieressä olevaa suurta höyrykattilaa on käytetty laivan lämmitykseen ja siitä on voitu antaa höyryä myös pienemmille aluksille. Myöhemmin sitä käytettiin konemiesten koulutuksessa > Tietokenttä: Höyrykattila
21. Miksi Suomen Joutsenella käytettävät köydet tervataan?	B) Köydet ovat luonnonkuitua ja tervaus lisää niiden kestävyyttä. Ilman tervakerrosta, köydet kuluisivat nopeammin > Video: Köyden tervaus
22. Mikä tarkoitus varoitustauluilla on ollut Suomen Joutsenella?	A) Niiden tarkoitus oli kiinnittää oppilaiden huomio turvallisuuteen. Varoitustauluja on säilynyt puu- ja metallityöluokissa > Tietokenttä: Varoitustaulut

Pohdintatehtäviä:

(matematiikka)

23. Jos ajatellaan Suomen Joutsenen olevan nelikulmion muotoinen, niin mikä olisi sen piiri? *VINKKI: etsi tieto kannelta. (93m+93m+12m+210m)*
24. 100m pikajuoksun maailmanennätys (v.2021) on 9,58s. Kuinka kauan ME-juoksijalta kestäisi juosta em. Suomen Joutsenen piirin ympäri, jos ei huomioida kulmien hidastusta ja juoksija etenee koko ajan samalla tasaisella huippuvauhdilla? *(9,58s x 2.10 = 20,12s)*
25. Suomen Joutsenelle voitiin ottaa kolme purjekertaa mukaan. Mikä on Suomen Joutsenen purjeiden pinta-ala? Entä kolmen purjekerran pinta-ala yhteensä? *(2 200m² ja 3 x 2 200m² = 6 600m²)*